

Zsírmáj cöliákiában. Valós a veszély?

Szerzők: Peresztegi Míra Zsófia^{1,2}, Holczer Miklós², Szekeres Gábor³, Faluhelyi Nándor³, Hagymási Krisztina⁴, Pásztor Gyula⁵, Dr. Bajor Judit⁶

1. Pécsi Tudományegyetem, ÁOK, Transzlációs Medicina Intézet
2. Pécsi Tudományegyetem, ÁOK
3. Pécsi Tudományegyetem, ÁOK, Orvosi Képző Klinika, Pécs
4. Semmelweis Egyetem, ÁOK, Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika, Budapest
5. Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ, Radiológiai Klinika, Szeged
6. Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, I.sz. Belgyógyászati Klinika, Gasztroenterológiai Tanszék, Pécs

Bevezetés:

A cöliákia egy glutén által kiváltott autoimmun betegség, ami a populáció 1 %-át érinti. A cöliákias betegek körében részben ismert, részben ismeretlen okok miatt a steatosis hepatis (SH) kialakulásának rizikója fokozott az átlagpopulációhoz képest. Egy prospektív kutatás keretében cöliákias betegeknél végeztünk komplex metabolikus felmérést és hasi ultrahang (UH) vizsgálat is készült SH kizárása céljából.

Esetleírás:

Első esetünk egy 20 éves, újonnan diagnosztizált, alultáplált cöliákias nő, akinek Body Mass Indexe (BMI) 17. Viscerális zsírterület (VFA) és testzsírszázalék (PBF) értékei ugyancsak az alacsony tartományba esnek (VFA=39,2 cm², PBF=18%), vérsír és haemoglobin A1c (HbA1c) értékei a referenciatartományon belül vannak. A hasi UH során korábban ismeretlen SH került leírásra nála (Grade 1, Hamaguchi Score 1). Második esetünk egy 24 éves újonnan diagnosztizált cöliákias férfi, akinél azonban súlyos elhízás (BMI=47,8) áll fenn, nála a SH legsúlyosabb formáját találtuk (Grade 3, Hamaguchi Score 6). Harmadik betegünk egy 49 éves cöliákias nő, aki gluténmentes diétát (GFD) tart, normál testalkatú (BMI=19,3), VFA és PBF referenciatartományon belüliek, csakúgy, mint a vérsír értékek. Kissé emelkedett HbA1c értéket mértünk nála (5,8%), illetve a hasi UH-n SH-t diagnosztizáltunk nála (Grade 1, Hamaguchi Score 1). Negyedik esetünkben egy ismert cöliákias, szigorú GFD-t tartó, 29 éves, súlyosan elhízott nőt mutatunk be, akinél a VFA 195,9 cm², a PBF 48,9%, összkoleszterinje 5,6 mmol/l, HbA1c 5,73%. Hasi UH során nála is SH került leírásra (Grade 2, Hamaguchi Score 3).

Következtetés:

Eseteinkkel szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy cöliákias betegeknél mind a GFD elkezdése előtt, mind a GFD alatt fennáll a zsírmáj gyakoribb előfordulása. A kórkép a komplex pathomechanizmusból adódóan testalkattól, egyéb metabolikus rizikótényezőktől függetlenül fennállhat, ezért nagy hangsúlyt kell fektetni a megelőzésre és szűrésre ebben a betegcsoportban.